

Tentamen Functies van meerdere variabelen (2DE06) op dinsdag 16 januari 2007, 14.00 - 17.00 uur

---

Opmerkingen vooraf:

De uitwerkingen van de opgaven dienen duidelijk geformuleerd en overzichtelijk opgeschreven te worden. Bovendien dient u in alle gevallen uw antwoord te beargumenteren.

Een **niet-grafische** rekenmachine is toegestaan.

---

1. Gegeven is de functie $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ met

$$f(x, y) = xy^2 - x^2 - 4y^2 + 4x.$$

Bepaal alle punten $(a, b) \in \mathbb{R}^2$ zodanig dat het raakvlak in $(a, b, f(a, b))$ aan de grafiek van f de z -as loodrecht snijdt en geef ook de vergelijking van het raakvlak.

2. Gegeven is de functie $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ met

$$f(x, y) = \arctan\left(\frac{y}{x}\right).$$

Bereken $\frac{\partial^2 f}{\partial x \partial y}$.

3. Gegeven is de functie $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$ met

$$f(x, y) = (y - x^2)e^{3x+y}.$$

In welke richting $\mathbf{u} = u\mathbf{i} + v\mathbf{j}$ ($|\mathbf{u}| = 1$) is de richtingsafgeleide $D_{\mathbf{u}}f(-1, 3)$ van f in $(-1, 3)$ maximaal?

Wat is de waarde van $D_{\mathbf{u}}f(-1, 3)$ in die richting?

4. D is het gebied dat ligt binnen cirkel C_1 met vergelijking $x^2 + y^2 = 4y$ en ook binnen cirkel C_2 met vergelijking $x^2 + y^2 = 4$.

Bereken de oppervlakte $\iint_D 1 \cdot dx dy$ van D .

5. Een gebied G in $\mathbb{R}^3$ is begrensd door de parabolische cilinder met vergelijking $z = 1 - y^2$ en door drie platte vlakken met vergelijkingen $z = 0$, $x = -1$, $x = 1$.

Bereken de integraal $\iiint_G 15y^2 e^x dV$.

Z.O.Z.

6. In $\mathbb{R}^3$ zijn gegeven:

- Een vectorveld $\mathbf{F}(x, y, z) = x \mathbf{i} - z \mathbf{j} + y \mathbf{k} = (x, -z, y)$.
- Twee punten $P_1 = (-2, -3, -1)$ en $P_2 = (2, 3, -1)$.

(a) P_1 en P_2 liggen op de kromme met parametervoorstelling $\mathbf{r}(t) = (2t, 3t, -t^2)$ met $t \in \mathbb{R}$. K is het deel van die kromme tussen de punten P_1 en P_2 .

Bereken de lijnintegraal

$$\int_K \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r}.$$

van $\mathbf{F}$ langs K , als K doorlopen wordt van P_1 naar P_2 .

(b) Door de punten $P_1 = (-2, -3, -1)$ en $P_2 = (2, 3, -1)$ is een rechte lijn bepaald. R is het deel van die rechte tussen de punten P_1 en P_2 .

Bereken ook de lijnintegraal

$$\int_R \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r}.$$

van $\mathbf{F}$ langs R , als R doorlopen wordt van P_1 naar P_2 .

(c) Is $\mathbf{F}$ een conservatief vectorveld?

7. Een oppervlak S wordt beschreven door:

$$z = 4 - x^2 - y^2, \quad 0 \leq x \leq 1, \quad 0 \leq y \leq 1.$$

Een vectorveld $\mathbf{F}$ wordt gegeven door:

$$\mathbf{F}(x, y, z) = xy \mathbf{i} + yz \mathbf{j} + zx \mathbf{k} = (xy, yz, zx).$$

Bereken

$$\iint_S \mathbf{F} \cdot \hat{\mathbf{N}} \, dS,$$

de flux van $\mathbf{F}$ door oppervlak S in de “opwaartse” richting van de positieve z -as.

Voor de vraagstukken kunnen de volgende aantallen punten worden behaald:

1	2	3	4	5	6a	6b	6c	7
5	4	4	7	6	6	7	2	9

Het cijfer wordt bepaald door het totaal der behaalde punten voor de opgaven 1 t/m 7 door 5 te delen en af te ronden op een geheel getal.

In de volgende tabel zijn α en β reële getallen en is a een positief reëel getal.

$$1. \int x^\alpha dx = \begin{cases} \frac{1}{\alpha+1} x^{\alpha+1} + C & \text{als } \alpha \neq -1 \\ \ln |x| + C & \text{als } \alpha = -1 \end{cases}$$

$$2. \int \frac{1}{x^2 + a^2} dx = \frac{1}{a} \arctan \frac{x}{a} + C$$

$$3. \int \frac{1}{x^2 - a^2} dx = \frac{1}{2a} \ln \left| \frac{x-a}{x+a} \right| + C$$

$$4. \int \frac{1}{\sqrt{x^2 + \alpha}} dx = \ln |x + \sqrt{x^2 + \alpha}| + C$$

$$5. \int \frac{1}{\sqrt{a^2 - x^2}} dx = \arcsin \frac{x}{a} + C$$

$$6. \int \sin x dx = -\cos x + C$$

$$7. \int \cos x dx = \sin x + C$$

$$8. \int \sin^2 x dx = \frac{1}{2}(x - \sin x \cos x) + C$$

$$9. \int \cos^2 x dx = \frac{1}{2}(x + \sin x \cos x) + C$$

$$10. \int \frac{1}{\sin x} dx = \ln \left| \tan \frac{x}{2} \right| + C$$

$$11. \int \frac{1}{\cos x} dx = \ln \left| \tan \left(\frac{x}{2} + \frac{\pi}{4} \right) \right| + C$$

$$12. \int \frac{1}{\sin^2 x} dx = -\frac{\cos x}{\sin x} + C$$

$$13. \int \frac{1}{\cos^2 x} dx = \tan x + C$$

$$14. \int e^x dx = e^x + C$$

$$15. \int e^{\alpha x} \sin \beta x dx = \frac{e^{\alpha x} (\alpha \sin \beta x - \beta \cos \beta x)}{\alpha^2 + \beta^2} + C \quad \text{als } \alpha^2 + \beta^2 > 0$$

$$16. \int e^{\alpha x} \cos \beta x dx = \frac{e^{\alpha x} (\alpha \cos \beta x + \beta \sin \beta x)}{\alpha^2 + \beta^2} + C \quad \text{als } \alpha^2 + \beta^2 > 0$$

Uitwerkingen tentamen Functies van meerdere variabelen (2DE06) op dinsdag 16 januari 2007, 14.00 - 17.00 uur

---

1. $f_x = y^2 - 2x + 4 = 0$, $f_y = 2xy - 8y = 0 \rightarrow (x, y) = (a, b) = (2, 0), (4, -2), (4, 2)$.
 Raakvlakvergelijkingen: $z = 4$, $z = 0$.

2.
$$\frac{\partial^2 f}{\partial x^2} = \frac{y^2 - x^2}{(x^2 + y^2)^2}.$$

3. $D_{\mathbf{u}}f(-1, 3)$ maximaal in richting $\mathbf{u} = \frac{\nabla f(-1, 3)}{|\nabla f(-1, 3)|} = \frac{(8, 3)}{\sqrt{73}}$.

Waarde van $D_{\mathbf{u}}f(-1, 3)$ in die richting is $\sqrt{73}$.

4. Enkele mogelijkheden:

$$2 \int_0^{\sqrt{3}} \int_{2-\sqrt{4-x^2}}^{\sqrt{4-x^2}} dy dx = \frac{8}{3}\pi - 2\sqrt{3}.$$

of

$$2 \left(\int_0^{\pi/6} \int_0^{4 \sin \theta} r dr d\theta + \int_{\pi/6}^{\pi/2} \int_0^2 r dr d\theta \right) = \frac{8}{3}\pi - 2\sqrt{3}.$$

of

$$4\pi - 2 \left(\int_{\pi/6}^{\pi/2} \int_2^{4 \sin \theta} r dr d\theta \right) = \frac{8}{3}\pi - 2\sqrt{3}.$$

5. $\int_{-1}^1 \int_{-1}^1 \int_0^{1-y^2} 15y^2 e^x dz dy dx = 4(e - \frac{1}{e})$.

6. (a) $\int_K \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r} = \int_{-1}^1 (4t - 3t^2) dt = -2$.

(b) Parametervoorstelling R : $\mathbf{r}(t) = (-2, -3, -1) + (4t, 6t, 0)$, $t \in [0, 1]$.

$$\int_R \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r} = \int_0^1 (-2 + 16t) dt = 6.$$

(c) Niet conservatief want $\int_K \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r} \neq \int_R \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r}$.

7. $\iint_S \mathbf{F} \cdot \hat{\mathbf{N}} dS = \int_0^1 \int_0^1 (2x^2y + (2y^2 + x)(4 - x^2 - y^2)) dx dy = \frac{713}{180}$.